

העם היה אחוז
חרדה ובהלה, ובכנסת
נערכה הצגה נלוזה

הציבור הישראלי היה מוכה-הלם. רבים עמדו על סף הבהלה. האורח הפעיל את מקלטה-טלוויזיה, כדי לראות מה מתרחש בכנסת. הממשלה החדשה הוצגה בפרלמנט (ראה עמודים 17 - 16) ורבים קיוו שבדיון על כך יישמעו דברים רציניים על המשבר המאיים לכלוע אותם. אלוני, כשהיא מעמידה על שולחנה בובה, שאמורה היתה להיות מצחיקה. על פניה של הח'כית היתה שפוכה הבעה של התמוגגות. ואכן, היא

ח"כ אלוני והבובה
קירקס

הצליחה: במשך כמה דקות יקרות התמקדה בה מצלמת הטלוויזיה, וכל העם רואים ושומעים. תוספת קילוגרמים. הצגה קירקס סית' זו בשעה של טראגדיה לאומית היתה אופיינית למצבה של האופוזיציה כולה. אף כי איש לא הגיע לקיצוניות של חוסר-טעם ורדיפת-פירסומת כמו אלוני.

הרבר שהדהים ביותר בישיבה סוריאליסטית זו של הכנסת. שהתנהלה על-עברייפחת של התמוטטות ה"כלכלה הלאומית, לא היה המרכיב הקואליציוני.

הקואליציה התנהלה כאילו לא קרה דבר. יצחק שמיר נאם נאום שיכול היה להיכתב לפני עשר. עשרים או חמישים שנה, במיזרח אירופה. הוא חזר על כל אוצר המליצות המקובלות של תנועתו. הממשלה שהוצגה על-ידיו היתה העתק נאמן של הממשלה היוצאת, שפתחה במילחמת-לבנון ושניצחה על התמוטטות הכלכלה הלאומית. בסך הכל נפלט אדם אחד ונוסף אדם אחד — מנחם בגין נמוג ופסח גרופר בא. קשה להאמין שזוהי תוספת של מישקל מדיני, השווה לתוספת המי שקל בקילוגרמים.

אך גם האופוזיציה התנהלה כאילו דבר לא השתנה — ובה היה משוה מפתיע. שהרי גם אופוזיציה חסרת כל כישרון, המשוללת מנהיגות של ממש, היתה יכולה להתעלות במצב כזה לרמה אחרת.

נאומי השיגרת של שימעון פרס לא נגע בשרשרי הכשל הלאומי, והיחסק בכמה מליצות בלתי-משכנעות לגבי המשבר המחריד את אמותי הסופים במדינה. לאורח הרגיל, שציפה לרבריה-הגיון אמיצים ונוקבים, נכונה אכזבה.

יתכן שגם כזה לא היה כל חידוש.

(המשך בעמוד 15)

אנשי התחייה מחכים לרפול

ואינם מאמינים לאריק — רפול

היה רוצה להצטרף לחרות בראש

מחנה גדול של מצטרפים

העובדה ששרון איננו בנוי לתפקד כמיסטר מוקרטי. זיקת אנשי-התחייה לדמוקרטיה איננה ברורה. הם סבורים שרוב העם מתנגד נמרצות לפינוי הגדה, ולכן אין להם כל סיבה לחשוש מהכרעה דמוקרטית. מצד שני הם חוששים מ-הכרעה אריתמטית" בכנסת לסגת משטחים בגדה, אולי תחת לחץ אמריקאי כבד.

מנהיגי התנועה הישור השבוע החליטה כוז של הכנסת להכרעה על גירוש הערבים מארץ-ישראל. האם יקבל השמאל החלטה כוז, אפילו אם היא תהיה דמוקרטית למהדרין? כל קיומה של תנועת-התחייה מושגת על החשש מהסיסס הזו, של

הסופר האמריקאי ג'ו מקגיניס, תיאור בר-מכר שלו את שיווקו המוצלח של ריצ'ארד ניקסון לציבור ככלי-התקשורת ב-1968. הנוסחה שלו, באורח אמריקאי טיפוס, נשמעת פשטנית במיקצת. מקגיניס טוען, בביתחון מוחלט, ששום מאורע בפוליטיקה האמריקאית אינו קיים אלא אם כן זכה בסיקור טלוויזיוני מתאים.

מנקודת-מבט זאת היה השבוע האחרון חשוב ביותר בקורותיו של רביאלוף (מיל') רפאל איתן כאשר פוליטי. קבלת-הפנים החמה שהעניק לו קהל-הצופים בתוכנית-הבידור הפופולארית שעה טובה, לעיני כמעט שני מיליון צופים. קבעה עובדה

החלטה לנסיגה בלחץ, אולי כלכלי, מבחון.

גם מבחינה זו רואים אנשיה ברפול מנהיג אמיץ. שרון, לעומתו, עלול לנסות שוב להיראות בעיני ארצות-הברית כאיש שלה במרחב.

מיפלת-התחייה איננה נהדרת מיפלגה פרא-אמריקאית. באורח טיפוס לקבוצת ימין קיצוני אמיתית, מתייחסים מנהיגי התחייה בחשדנות רבה לכל הזרים. ביטאני התחייה וגוש-אמונים רצופים בהתבטאויות אנטי-אמריקאיות.

גם שרון, שכלי התיקשורת בארצות-הברית מתייחסים אליו כהיעזב גלוי, הגיב ריגשית נגד

בשטח, לא פחות מההתנחלויות ההכיות עליו. רפול הגיע. צריך להיות עיוור פוליטי מוחלט כדי להתעלם מהתופעה הזאת, ומחשבותיה לטווח-ארוך.

בזירה הפוליטית הישראלית, שבה שולט לכאורה הימין הרוויזיוניסטי הישן, חל שינוי משמעותי, ולא-מיקרי. שלושת האישים הבולטים בשבועות האחרונים — אריאל שרון, יגאל הורביץ ורפאל איתן — צמחו כולם כמושבים של תנועת-העבודה, בחממה של מפא"י. שלושתם, חרף ההבדלים הניכרים באופיים ובדרגת-פעולתם בציבור, נתפסים כאנשי-רוג'ר" שהוסדרת-הכונם נמכר לציבור כיתרון. כביטוי ליושר ולשורשיות. בעידן האנטי-אינטלקטואלי השרר כיום במדינה, הם מהווים תשובה לערגת הציבור לתשובות פשוטות, יש אומרים פשטניות, לבעיות סבוכות מאין כמוהן. העובדה הפשוטה שלפחות שניים מהם — שרון ואיתן — ידועים בקרב העיתונאים והמומחים כאנשים שאינם כוחלים בשקרים בוטים איננה משנה דבר. תרמית ה"רוג'ר" אינה זקוקה לגורם האמת כמינון שלה. הניסוח הצברי המוחפס, הפנייה למכנה המשותף הנמוך ביותר, הלאומנות נעדרת-ההתלכדות והאיבה הגלויה לאנשיה — כל אלה מהווים תנאי הכרחי (ומספיק) כדי להגיע לעמדת מנהיגות בימין החדש של 1983.

בהתחייה עדיין מחכים ל-רפול, ואין ספק שהוא יזכה שם בעמדת-מנהיגות בכירה, אם אומנם יחליט להצטרף למפלגה זו.

מנהיגי התחייה רואים ברפול מנהיג שורשי וכן, שהיה תמיד קרוב להם בהשקפת-עולם ובמבטלות. הם מעריצים אותו על שרון, הנתפס כאופורטוניסט העלול לבגוד בגדה, כפי ש"בגד" בישו-ביטני וחבלי-מית. רפול, לדעתם, הוא מעין כוח מאזן לשרון. הם מודעים לחסרונות הבולטים של שרון בתחום האמינות ויחסי האנוש, וכמה מהם הצביעו השבוע על

אינן מכסרות על חלקן בהח"כ בת ימית.

רפול שוחח השבוע עם ראשי התחייה, אבל אין משאומתן של ממש, ובוודאי שלא סיכום ברור על הצטרפותו להנהגת התנועה. משקיפים סבורים שהרמט"ב לילשעבר היה רוצה להצטרף לחרות, יחד עם הנהגת התחייה וחוגים לאומניים אחרים, כולל חוג עין-זרור, שרבים מאנשיה הם עדיין חברי העבודה. כחוגים אלה רווחת ההשקפה, שגם רפול שותף לה, שיש לחזק את חרות, כדי לכלול את הליברלים, העלולים להצטרף לממשלת-מערך אחרי הבחירות לכנסת ה-11.

חינוך ניכר של חירות יאפשר

האם יקום מערך ימני?

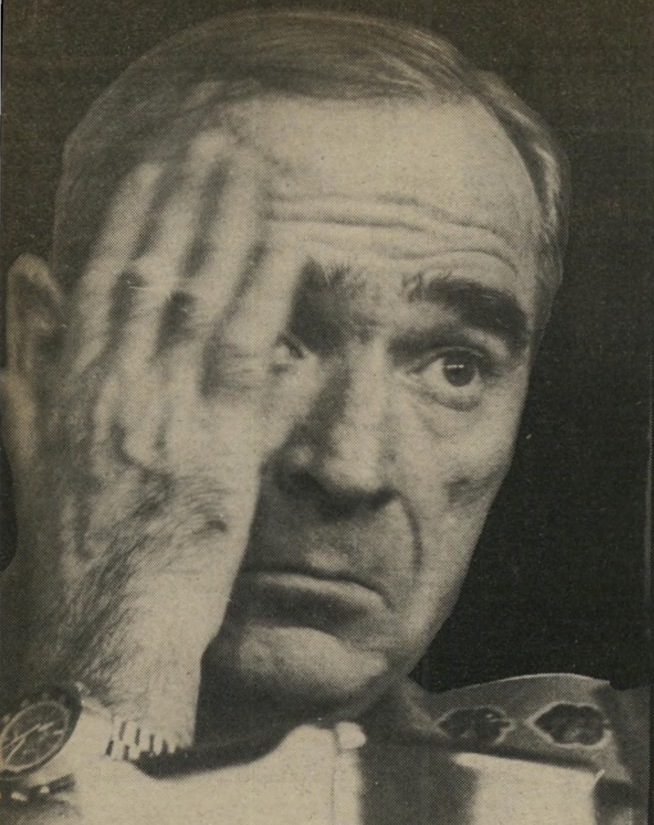
לפני יותר משנה הציע מנחם בגין לראשי התחייה להצטרף למערך ימני, כדי להתמודד עם המערך בבחירות הבאות. בגין רצה לצרף גם את המפד"ל ואת תמ" למסגרת החדשה. היוזמה הער שפרץ במפלגה הימנית הקטנה דעך במהירות. אחרי שהתברר שהשותפים האחרים מכשילים את הבחירות המוצעות. תמ" ואנשי למיפנה במפד"ל גילו חוסר-התלהבות, וגם הליברלים בליכוד התנגדו. כמובן.

אין להוציא מכלל אפשרות שרעיון כזה יקום שוב לתחייה, והפעם עם השלכות רציניות לעתיד גח"ל. מרכיב חירות-ליברלים בליכוד.

לפחות איש ציבור בולט אחד, ח"כ יהודה בן-מאיר מהמפד"ל, מחכה להזדמנות להשתלב במערך ימני כזה, ובן-מאיר הוכיח פעמים רבות שבכל הקשור לתככים פוליטיים, אין הוא קוטל-קנים.

האמריקאים. בהתחייה אין רואים בכך תופעה כנה, או רצינית. שרון ישנה את עורו, בהתאם לנסיבות. הם רוחשים לו אהדה מסוימת, כקורבן לרדיפות של השמאל הישראלי, ומקווים להיעזר בו בכל הקשור לעידוד התנחלויות חדשות בגדה, אבל היסס הזה מהול כחשד, אפילו בסנינה. באורח אירוני ניתן לומר שאפילו זכויות הרבות של שרון בצברה ובשאת-לא עדיין

ליצחק שמיר לצמצם את מיספר מועמדי הליברלים במקומות היראליים ברשימת הליכוד. כך ייכלס האיום על ארץ-ישראל, ויובטח אופייה הלאומני של רשימת הליכוד. רפול אולי אינו מתווכח במיוחד, אבל הוא ניחן במין ערמומיות איכרית, ולאחרונה גם בביתחון עצמי, שיש לו כיסוי מבחינת המקובלות שלו בציבור. הוא מפרטט עם צעירי הליכוד ועם מנהיגי התחייה בעת ובעונה אחת.

האם רפול יאכל את אריוק?

לסווח ארוך יש לצפות שגם ייגאל הורביץ יעשה יד אחת עם רפול. הגוון הימני שלהם הוא שמרני, ולא פופוליסטי. כלומר, שניהם מאמינים שיש לדרוש מהעם מדיניות של צנע והידוק-הגורה. כדי לקיים את שילטון ישראל בארץ-ישראל השלמה. הם בונים לחלוקת סוכריות בנוסח יורם ארירור. לחלק מאנשי התחייה, ובעיקר לח"כ גאולה כהן, יש נטייה "חרותית" לייחס חשיבות אדירה למלים ופחות למעשים, ולכן גם קיים כעס כלפי הורביץ שהופיע, כביכול, כאיש פשרות. רפול, שהוא מעשי יותר, מבין היטב את הורביץ. שניהם מאותו הכפר, והם גם יהיו, לבסוף, באותה המפלגה. אחריו שיחולו תהליכי גיבוש ואיחוד עם דויד לוי כמיגרש-הבית הפופר ליסטי של סגן ראש הממשלה. באורח פוטנציאלי מהווה רפול יריב לשרון, בימין, שהם בלתי נמנעים. יש להניח, לכן, שאחרי הבחירות לכנסת — ובתנאים מסוימים גם לפני הבחירות — יחול גירול משמעותי בקרחה של תנועת-החרות. מיפלגת-התחייה (ולפחות חלקה החי-לוני) תצטרף, וכן גם רפול, הורביץ, ראשי לעם (אהוד אולמרט, יגאל כהן ואחרים) וכן חוגים לאומניים אחרים, כולל חלקים מחוג בך-גריריון במיפ"לגת העבודה.

אין לראות במצטרפים אלה תומכים אוטומטיים באריאל שרון. הם עשויים לתמוך במועמדים אחרים, ותייכן אפילו ברית בין רפול ובין דויד לוי. למרבה האירוניה עלול שרון להיתקל בהתנגדות דווקא בשל חוסר מהימנותו כלאומן בעיני חוגים מסוימים. מנהיגים בכירים במפלגת-התחייה אמרו השבוע מפורשות להעולם הזה, שאין לראות בלוי פשרן בכל הנגע לעתיד ארץ-ישראל, ושהוא נאמן בעיניהם לפחות כמו שרון. מי שחושש משרון אולי יצטרע ללמוד שניתן לכלמו רק באמצעות גרועים ממנו. חיים ברעם ■